



# Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə...

Yaradıcılıq, incəsənət bacarıq, böyük zəhmətlə yanaşı, səbir və diqqət tələb edir. Bu sahəyə göstərilən diqqət və qayğı hər zaman yüksək qiymətləndirilir. Həssas əhali qrupundan olan şəxslərin istedadlarının ortaya çıxarılması, bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, eyni zamanda onların sosial adaptasiyasının təşkil edilməsi isə xüsusilə vacibdir.

Bu baxımdan Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi layihələr, birinci xa-

nının təşəbbüsü əsasında yaradılan DOST İnküviz İnküviz və Yaradıcılıq Mərkəzinin fəaliyyəti təqdirəlayiqdir. Mehriban Əliyevanın xüsusi qayğıya ehtiyacı olan valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara, əlillərə, xəstə uşaqlara, eyni zamanda autizm və Daun sindromlu şəxslərə göstərdiyi diqqət, onların həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi, cəmiyyətdə adaptasiyası üçün həyata keçirdiyi tədbirlər humanizmin, insanlığın ən gözəl nümunəsidir.



# Azərbaycana şərəfli xidmət nümunəsi



## Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə...

**Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə DOST konsepsiyası əsasında yaradılan və Cənubi Qafqazda həssas əhali qrupundan olan şəxslərə xidmət göstərən ilk ən böyük müəssisədir.**

2021-ci il oktyabrın 22-də Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyevanın iştirakı ilə açılışı olan DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində əlilliyi olan şəxslər, şəhid ailələrinin üzvləri, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmişlər və onların övladları, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar və digər həssas qruplara xidmət göstərilir.

Mərkəzə daxil olan kimi yaradıcılıq ab-havasına düşdüyümüzü hiss edirik. Girişdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" nə həsr olunmuş, bənefişarlar tərəfindən müxtəlif tullantılardan hazırlanmış əl işləri ilə tanış oluruq. Məlumat verilir ki, əsərlərin çoxu COP29 ərəfəsində sorgıda nümayiş olunacaq.

### 14 istiqamət üzrə təlim

14 fəaliyyət istiqaməti üzrə təlimlər keçirilən mərkəzdə yaradıcı gündən 570-dən çox şəxs xidmət göstərilir. Bu gün isə müəssisədə həssas əhali qrupundan olan 160 nəfərə yaxın bənefişar təlimlərdən yararlanaraq, müxtəlif sahələrdə biliklərə yiyələnir və ya bacarıqlarını inkişaf etdirirlər.

Qeyd edək ki, Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü olan DOST konsepsiyası sosial islahatların mühüm nailiyyətlərindən biridir və onun əsasında 15 istiqamət üzrə 160 sosial xidmət "bir pəncərə"dən, müasir, çevik, şəffaf, vətəndaş məmnunluğuna uyğun təqdim olunur. İndiyədək Bakı şəhəri, Ağsəron və Bərdə rayonlarında 7 DOST Mərkəzi, Zəngilanın Ağalı kəndində "Smart DOST" xidmət məntəqəsi, Şuşa şəhərində Qarabağ Regional DOST Mərkəzinin filialı istifadəyə verilib. Mərkəzlərdə göstərilən xidmətlərə görə vətəndaş məmnunluğu yüksək səviyyədədir. Hazırda Naxçıvan, Quba, Sabirabad, Sumqayıt, Gəncə və Masallıda da DOST xidmətləri şəbəkəsinin qurulması üçün layihə həyata keçirilir, təmir-tikinti işləri aparılır. Ümumilikdə 77 yeni Regional DOST Mərkəzinin, 15 DOST filialının yaradılması nəzərdə tutulur. DOST konsepsiyası ötən dövrdə 30-dan çox beynəlxalq mükafat və sertifikatla təltif olunub. "AI Biznes Mühihi Hesabatı 2021"də isə DOST mərkəzləri Azərbaycanın 3 təkmil islahatından biri kimi qiymətləndirilib.

Mərkəzdə həyata keçirilən fəaliyyət istiqamətləri ilə tanış olmaq, təlim proseslərini izləmək üçün otaqlara baş çəkirik. Mərkəzə qəbul 6 yaşdan başlayır. Vətəndaşlar əvvəlcə təlim prosesini izləmək üçün DOST Mərkəzlərinə və ya Sosial Xidmətlər Agentliyinin yerli nümayəndəliklərinə müraciət edirlər. Daha sonra onlar mərkəzin Qiymətləndirmə Komissiyasına dəvət olunaraq, mütəxəssislər tərəfindən mövcud meyarlara əsasən müsbət rəy aldıqdan sonra müvafiq yaradıcılıq və reabilitasiya prosesinə yönəldirlər.

Musiqi səsinə eşidib ilk yaxınlaşdığımız otaq audio-səsyazma studiyasıdır. Öyrənirik ki, studiyada vokal



bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, audiodisklərin və solo albomların yazılması, videoların, sənədlərin və bədii filmlərin, teletamaşaların dublyaj edilməsi mümkündür. Təlimçi ilə bənefişarın gitarada birgə ifalarını dinləyib mane olmadan otaqdan uzaqlaşırıq.

Daha sonra Multidisiplinar qrupun üzvlərinin yer aldığı, bənefişarların ilkin mərhələdə qiymətləndirilən xidmətlərə görə vətəndaş məmnunluğu yüksək səviyyədədir. Hazırda Naxçıvan, Quba, Sabirabad, Sumqayıt, Gəncə və Masallıda da DOST xidmətləri şəbəkəsinin qurulması üçün layihə həyata keçirilir, təmir-tikinti işləri aparılır. Ümumilikdə 77 yeni Regional DOST Mərkəzinin, 15 DOST filialının yaradılması nəzərdə tutulur. DOST konsepsiyası ötən dövrdə 30-dan çox beynəlxalq mükafat və sertifikatla təltif olunub. "AI Biznes Mühihi Hesabatı 2021"də isə DOST mərkəzləri Azərbaycanın 3 təkmil islahatından biri kimi qiymətləndirilib.

Mərkəzdə həyata keçirilən fəaliyyət istiqamətləri ilə tanış olmaq, təlim proseslərini izləmək üçün otaqlara baş çəkirik. Mərkəzə qəbul 6 yaşdan başlayır. Vətəndaşlar əvvəlcə təlim prosesini izləmək üçün DOST Mərkəzlərinə və ya Sosial Xidmətlər Agentliyinin yerli nümayəndəliklərinə müraciət edirlər. Daha sonra onlar mərkəzin Qiymətləndirmə Komissiyasına dəvət olunaraq, mütəxəssislər tərəfindən mövcud meyarlara əsasən müsbət rəy aldıqdan sonra müvafiq yaradıcılıq və reabilitasiya prosesinə yönəldirlər.

Musiqi səsinə eşidib ilk yaxınlaşdığımız otaq audio-səsyazma studiyasıdır. Öyrənirik ki, studiyada vokal

Növbəti olduğumuz otaq isə rəngdizaynı ilə diqqətimizi çəkir. Əsərlərdə mərkəzin hər bir studiyasında yaradıcılıq işlərini hiss etmək mümkündür. Burada bənefişarlar çıxışlarını gitarada birgə ifalarını dinləyib mane olmadan otaqdan uzaqlaşırıq.

### Qədimdən müasirliyə uzanan sənət yolu

Min illərə dayanan, nəsildən-nəsillə ötürülən qədim bədii oyma sənəti də mərkəzin fəaliyyət istiqamətlərindən biridir. Xüsusi bacarıq, səbir və böyük zəhmət tələb edən bu sənət növü ilə məşğul olmaq üçün əsasən 12 yaşdan yuxarı bənefişarlar təlimlərə qəbul olunurlar.

13 ilə yaxındır bədii oyma sənəti ilə məşğul olan Asif Qasimov mərkəz fəaliyyətinə başlayan burda təlimçi kimi çalışdığını deyir. "Təlimlər 2-3 saat davam edir. Bənefişarlar arasında oyma sahəsində müəyyən bacarıqlara malik olanlar və ya buna yeni başlayanlar var. Bir il ərzində onlara peşəkar təlimçi kimi fəaliyyət göstərməkdir.

Taxta üzərində müxtəlif tarixi abidələrimizi işləyən bənefişarlarla həmsöhbət olurduq. Onlardan ən kiçiyinin Sabir olduğunu söyləyən A. Qasimov deyir ki, onun 14 yaşına var və 5 aydır təlimlərə qəbul.

7 ildir bədii oyma ilə məşğul olan Daşqın Abbasov isə bu sahənin peşəkarnı çevirmək istəyir, elə bu məqsədlə də DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinə müraciət edib. Hazırda Asif Qasimovdan sənətin sirlərini öyrənən Daşqın oymaçı kimi fəaliyyət göstərərək bu sənəti gələcək nəsillərə ötürmək, qədim sənətin hər zaman yaşamasını istəyir. O bildirir ki, artıq dörd aya yaxındır təlimlərə qəbulub və bu müddətdə Asif müəllimləndirilmiş çox şey öyrənib.

Onlarla sağollaşdıqdan sonra daha bir qədim sənət növü ilə tanış olmaq üçün xalçaçılıq və toxuma studiyasına daxil oluruq. Kimi xalça eskizi çəkir, kimi xalça toxuyur, kimi isə tikmək işləri ilə məşğuldur. İki ilə yaxındır sənətin sirlərini öyrənən Solmaz Səfərova da uzun illərdə xalçaçılıqla məşğuldur. Bildirir ki, xalça toxumaq çox səbir və diqqət tələb edir. Təlim qəbul zamanı bənefişarların kiçik motorik bacarıqları yoxlanılır və müəyyən kəsicilərləndirilməyə nəzər alınaraq, 8 yaşdan yuxarı şəxslər qəbul olunurlar.

Təlimçinin yanında həvəslə xalça toxumaqla məşğul olan 27 yaşlı Gülnar deyir ki, həm də xalça eskizi təlimlərində iştirak edir. İki ilə yaxındır bacarıqlarını inkişaf etdirən bənefişarın ən böyük arzusu isə xalçaçılıqla üzrə peşəkar təlimçi kimi fəaliyyət göstərməkdir.

### Təlim müddəti 12-24 ay arasında dəyişir

Nəfis ornamentlər, qədim atributları ilə bəzədilən Azərbaycan xalçaçılıq

n hər zaman adla deyilib. Təbii ki, gözəoxşayan xalçanın ərsəyə gəlməsi üçün ilk olaraq ideya lazımdır. Bunun üçün ilkin mərhələdə xalça eskizi çəkilir. Studiyada həmsöhbət olduğumuz təlimçi Ayturan İbrahimova deyir ki, eskizçəkəmə bacarıqlarına yiyələnən bənefişarlara görə dəyişir. Eskizlərin hazırlıq müddəti işin mürəkkəbliyinə, böyüklüyünə görə fərqlənir. Ayturan xanım deyir ki, bunun üçün rəssamlıq bacarıqlarına o qədər də ehtiyac yoxdur.

Təlim müddəti yaradıcılıq istiqamətlərinin programından, həmin sahənin çətinliyindən, bənefişarların müvafiq bilikləri mənimsəməsindən asılı olaraq, 12 aydan 24 ayadək dəyişə bilər. Təlimlərə cəlb olunan şəxslər müəyyən edilən müddətdə tamamlanaraq sertifikatlar alırlar.

Bənefişarların ən çox maraq göstərdiyi sahələrdən olan Keramika studiyasına yollanırdıq. Burada müxtəlif yaş qrupundan olan şəxslərin məşğul olduqları görürük. Elə studiyada yer alan əl işləri onların təlimçilərinin və ya fərdi hazırlıqları sənət nümunələridir. Təlimçi Ruhəngiz Bağirova deyir ki, təlimlərə əsasən 10 yaşdan yuxarı şəxslər qəbul edilir, çünki gili işləməyə, qançarda işləmək müəyyən güc tələb edir. İlk mərhələdə gildən əl işləri sifirdən yığılır, 3-5 üzrə qurulur, daha sonra üzərində kompozisiya işlənir. Boyandıqdan sonra şirələmə prosesi geridir. Daha sonra isə bir də sobaya göndərilərək bişirilir. Mərkəzdə həm bədii oyma, həm də keramika təlimlərinə qoşulan 30 yaşlı Orxan İmanov deyir ki, ilyanımdır hər iki fəaliyyət istiqaməti ilə

məşğul olur. Əl işlərinin sərğilərdə nümayiş olunduğunu vurğulayan bənefişar bildirir ki, əvvəl həvəskar kimi məşğul olmağa başlasa da, artıq bacarıqlarını inkişaf etdirərək peşəkar fəaliyyət göstərir.

Daha sonra baş çəkdiyimiz Təsviri sənət studiyasında da işinə çox həvəslə yanaşan Elvin diqqətimizi çəkir. O deyir ki, 4 yaşından rəssamlıqla məşğuldur. Peşə liseyini bitirib və özünü inkişaf etdirmək üçün atasının məsləhəti ilə mərkəzə müraciət edib. Arzusu əsərlərinin həm də xarici ölkələrdə sərğilərdə nümayiş olunmasıdır.

Mərkəzi gəzərək bənefişarların ən çox hansı fəaliyyət istiqamətlərinə üstünlük verdiyini də öyrənirik. Bizə məlumat verilir ki, onlar daha çox floristika, muncuqtoxtuma və tikmə, xalçaçılıq, musiqi, təsviri incəsənət, duşluçuluq, rəqs, kapeytra sahələrinə maraq göstərirlər.

### Musiqili idmanda bənefişarların uğurları

Akrobatika, musiqi və rəqs birləşdirən kapeytra son illər gənclərin marağı göstərdiyi idman növlerinden biridir. Azərbaycanda bu sahə ötən əsrin son illərində meydana gəlib. Mərkəzin kapeytra təlimçisi Elşeyvə Heydərova 2008-ci ildən bu idman növü ilə məşğuldur. O, artıq 11 ildir ki, müəllim kimi fəaliyyət göstərir. Elşeyvə kapeytraya marağı çox olduğunu deyir: "Musiqili, oyləncəli keçdiyinə görə uşaqlar daha çox buna həvə göstərirlər. Təlimlər qrup şəklinə də keçirilir. Kapeytra həmçinin fiziki

zəif uşaqlarda dayaq-hərəkət sistemini möhkəmləndirir. 5-6 yaşdan təlimlərə qoşulmaq mümkündür".

Təlimlərə qoşulan bənefişarların yarışlarda uğurlu nəticələri də var. Bunu studiyadakı sertifikatlardan da müşahidə edirik. Təlimçi bildirir ki, bənefişarlar həm Bakı çempionatına, həm də respublika yarışlarına qoşulurlar. Ümumilikdə Mərkəzdə təlimlərə cəlb edilmiş həssas əhali qruplarından olan şəxslərin yaradıcılıq nümunələrinin beynəlxalq müstəvidə tanıtılması istiqamətində də işlər aparılır. Məsələn, IV Qış Olimpiya Oyunları çərçivəsində Cənubi Koreyanın Qanqvon əyalətində əlilliyi olan gənclərin əl işlərindən ibarət sərğidə ilk dəfə mərkəzi bənefişarların rəsm əsərlərini nümayiş etdirməsi. Bundan əlavə, Cenevrədə Millətler Sarayında 2 Aprel - Dünya Avtizm Məlumatlandırma Günü'nə həsr olunmuş sərğidə də bənefişarların 70-ə yaxın əl işi sərğilənib.

### Mehriban Əliyevanın xüsusi diqqət və qayğısı...

Sonda mətbəxə baş çəkib bənefişarların məharətini izləyirik. Kulinariya istiqaməti üzrə təlimçi Elnur Nəğdəliyev bildirir ki, 12 yaşdan yuxarı şəxslərin qoşulduğu təlimlər 6 ay davam edir. Onlara həm şirniyyat, həm də xörək hazırlamaq öyrədilir. İlk təlimdə resept əsasında hər hansı xörək təlimçi ilə birgə hazırlanır. Növbəti dərsdə isə bənefişarlar öz bacarıqlarını yoxlayırlar. Bu gün bənefişarlar pizza hazırlayırdılar, nahara az vaxt qaldığından son tamamlama işləri geridirdi. Onu da bildirək ki, mərkəzdə bənefişarlar naharla təmin olunurlar.

Mehriban Əliyevanın mərkəzin fəaliyyətinə və orada olan bənefişarlara diqqət və qayğısı hər zaman hiss olunur. Türkiyə Prezidentinin xanımı Əminə Ərdəğanla birlikdə mərkəzə baş çəkəndə də bunun bariz nümunəsidir. Hər iki ölkənin birinci xanımı müxtəlif studiyalarda keçirilən təlimlərlə tanış olaraq, inküziv kamera orkestrinin ifasında musiqi nömrələrini dinləmiş, bənefişarların əl işlərindən ibarət sərğidə tanış olmuşlar.

Yaradıcılıq, incəsənət bacarığı, böyük zəhmətə yanaşı, səbir və diqqət tələb edir. Bu sahəyə göstərilən diqqət və qayğı hər zaman yüksək qiymətləndirilir. Həssas əhali qrupundan olan şəxslərin istedadlarının ortaya çıxarılması, bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, eyni zamanda onların sosial adaptasiyasının təşkil edilməsi isə xüsusilə vacibdir.

Bu baxımdan Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun xanımı Mehriban Əliyevanın, birinci xanımın təşəbbüsü əsasında yaradılan DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin fəaliyyəti təqdirəlayiqdir. Mehriban Əliyevanın xüsusi qayğıya ehtiyacı olan, valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlara, əlillərə, xəstə uşaqlara, eyni zamanda avtizm və Daun sindromlu şəxslərə göstərdiyi diqqət, onların həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi, cəmiyyətə adaptasiyası üçün həyata keçirdiyi tədbirlər humanizmin, insanlığın ən gözəl nümunəsidir.

Əsmər QARDAŞANOVA,  
İlham BABAYEV (foto),  
"Azərbaycan"